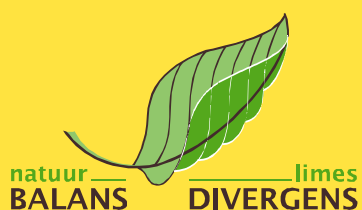


QUICK SCAN BESCHERMDE NATUUR

De Hoef-Noord Rosmalen

Toetsing Wet natuurbescherming, onderdelen
soortenbescherming en gebiedsbescherming

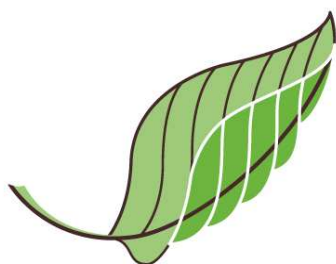


In opdracht van:
gemeente 's-Hertogenbosch

QUICK SCAN BESCHERMDE NATUUR

De Hoef-Noord Rosmalen

Toetsing Wet natuurbescherming, onderdelen soortenbescherming en gebiedsbescherming



In opdracht van: gemeente 's-Hertogenbosch

Opgesteld door: S. van de Koppel MSc
Projectnummer: 18-029

Datum: 23 april 2018

Rapporttitel	
Quick scan beschermde natuur. De Hoef-Noord Rosmalen. Toetsing Wet natuurbescherming, onderdelen soortenbescherming en gebiedsbescherming.	
Getekend voor akkoord	
Naam en functie van vertegenwoordigingsbevoegde	drs. G. Hoogerwerf directeur-groootaandeelhouder
Handtekening	
Datum	23 april 2018

Colofon

© 2018 Natuurbalans - Limes Divergens BV / gemeente 's-Hertogenbosch

Tekst en samenstelling: S. van de Koppel MSc

Projectleiding: S. van de Koppel MSc

Eindverantwoordelijk: Drs. G. Hoogerwerf

Projectnummer: 18-029

In opdracht van: gemeente 's-Hertogenbosch

Foto's omslag: ingreeplocatie De Hoef-Noord Rosmalen (S. van de Koppel)

Wijze van citeren: Van de Koppel, S., 2018. Quick Scan beschermde natuur De Hoef-Noord Rosmalen. Toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdelen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Niets uit dit rapport mag worden vereenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van gemeente 's-Hertogenbosch en Natuurbalans - Limes Divergens BV noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Natuurbalans - Limes Divergens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbalans - Limes Divergens BV. Gemeente 's-Hertogenbosch vrijwaart Natuurbalans - Limes Divergens BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Natuurbalans - Limes Divergens BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

INHOUD

1	INLEIDING	5
2	BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP.....	7
2.1	Ingreeplocatie en onderzoeksgebied	7
2.2	Werkzaamheden en toekomstig gebruik.....	9
3	ONDERZOEKSMETHODE.....	11
3.1	Bronnenonderzoek.....	11
3.2	Veldonderzoek	11
3.3	Opzet quick scan	11
4	TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING.....	13
4.1	Vaatplanten en mossen.....	13
4.2	Vleermuizen.....	13
4.3	Grondgebonden zoogdieren	14
4.4	Broedvogels	15
4.5	Reptielen.....	16
4.6	Amfibieën	16
4.7	Vissen	19
4.8	Ongewervelden.....	19
5	TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING.....	21
6	CONCLUSIES.....	23
6.1	Consequenties natuurwetgeving	23
6.2	Mitigerende maatregelen.....	23
6.3	Aanbevelingen	24
6.4	Vervolgonderzoek	24
7	BRONNEN	25



1 INLEIDING

Achtergrond

Gemeente 's-Hertogenbosch werkt aan de ontwikkeling van het voormalige sportcomplex De Hoef te Rosmalen. De gemeente pakt nu de planvorming voor deelgebied De Hoef-Noord op, waar maximaal 100 woningen gepland zijn.

Voor het plangebied De Hoef is in 2010 een ontheffing Flora- en faunawet voor tijdelijke natuur afgegeven (FF/75C/2010/0311) voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rugstreepad. In 2013 heeft Natuurbalans-Limes Divergens een aanvullend advies geschreven voor omgang met de tijdelijke natuur in het plangebied De Hoef (Schut & Van de Koppel, 2013). In 2017 zijn door de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN, brief d.d. 6 november 2017) enkele overtredingen van de voorschriften uit de voornoemde ontheffing geconstateerd.

In voorliggende rapportage wordt invulling gegeven aan voorschrift 8: inventarisatie naar het voorkomen van beschermde soorten in het te ontwikkelen deelgebied De Hoef-Noord. Hiervoor is allereerst een quick scan uitgevoerd. Specifieke aandacht gaat uit naar de potenties van te rooien gebiedsdelen als vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen.

Aanleiding

Realisatie van woningbouw in deelgebied De Hoef-Noord kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de *Wet natuurbescherming* (in het vervolg Wnb), die onder andere de bescherming regelt van dier- en plantensoorten en Natura 2000-gebieden. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb vereist mogelijk een ontheffing en/of vergunning.

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid en vergunbaarheid van de voorgenomen ingreep dient een actueel en volledig beeld te bestaan van het voorkomen van beschermde soorten en habitattypen op de ingreeplocatie of binnen de invloedssfeer ervan. Aan de hand daarvan dient de voorgenomen ingreep getoetst te worden aan de bepalingen in de Wnb.

Opdrachtformulering

Op verzoek van gemeente 's-Hertogenbosch heeft Natuurbalans - Limes Divergens BV een quick scan uitgevoerd waarbij de volgende onderdelen aan bod zijn gekomen:

- de verspreiding van beschermde soorten en habitattypen binnen de invloedssfeer van de ingreep;
- de verplichtingen die bij realisatie van de voorgenomen ingreep voortvloeien uit de bepalingen in de Wnb.

Doelstelling

De quick scan heeft als doel de impact van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden vast te stellen, om zo te kunnen bepalen welke mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen dienen te worden en of een ontheffing of vergunning noodzakelijk is. Het onderzoek geeft antwoord op de volgende vragen:

Traject Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

1. Komen op de ingreeplocatie beschermde soorten voor of kunnen deze hier worden verwacht?

-
2. Wat zijn eventuele negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op deze beschermde soorten?
 3. Op welke wijze kunnen eventuele negatieve effecten voorkomen of beperkt worden?
 4. Is er een kans op overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1 (soorten Vogelrichtlijn), 3.5 (soorten Habitatrichtlijn) of 3.10 (andere soorten)?
 5. Is een ontheffing van de Wnb nodig?
 6. Wordt vervolgonderzoek noodzakelijk geacht?

Traject Wet natuurbescherming: onderdeel gebiedsbescherming

Door middel van een voortoets wordt antwoord gegeven op de vraag of er een kans is op negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Hierop zijn drie antwoorden mogelijk:

1. Er is zeker geen negatief effect.
2. Er is kans op een negatief effect, maar het effect is zeker niet significant. Een vergunningaanvraag is aan de orde. Voor de toetsing dient een *verslechterings- en verstoringsstoets* te worden uitgevoerd.
3. Er is kans op een significant negatief effect. Een vergunningaanvraag is aan de orde. Voor de toetsing dient een *passende beoordeling* te worden uitgevoerd.

In het kader van voorliggend project is provincie Noord-Brabant het bevoegde gezag ten aanzien van de Wnb.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft ligging en begrenzing van de ingreeplocatie en gaat in op de voorgenomen ingreep. In hoofdstuk 3 volgen opzet en uitvoering van het voorliggende onderzoek. In hoofdstuk 4 en 5 wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de Wnb, respectievelijk toetsing van soorten en van gebieden. In hoofdstuk 6 worden de belangrijkste conclusies op een rij gezet.



2 BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP

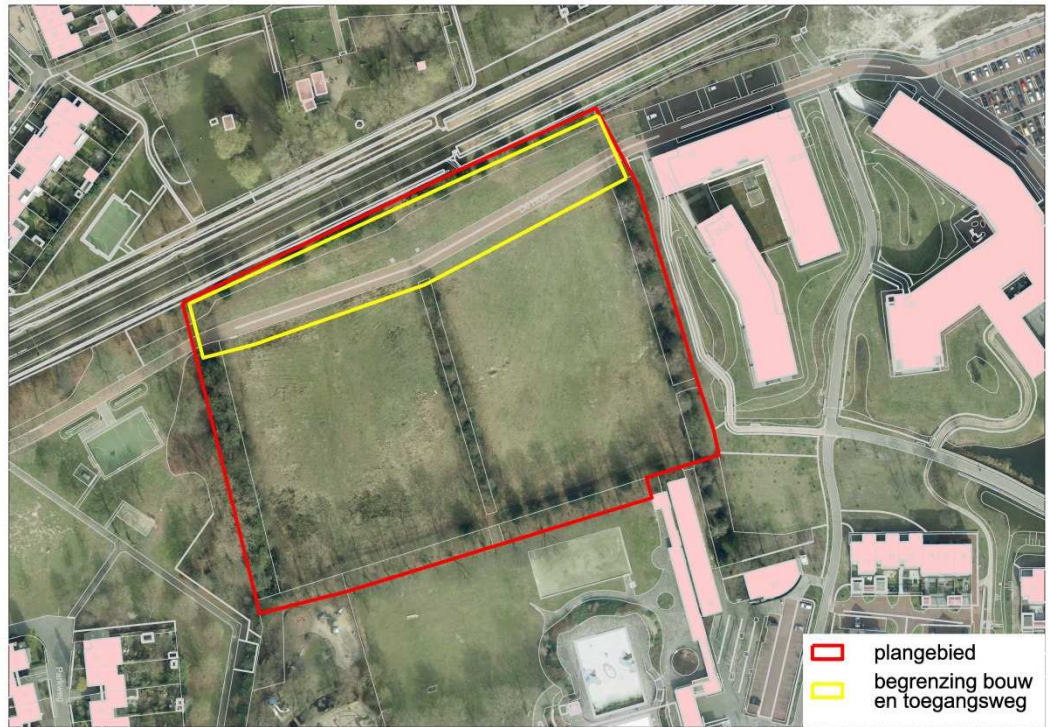
2.1 INGREEPLOCATIE EN ONDERZOEKSGBIED

Het plangebied De Hoef ligt in de bebouwde kom van Rosmalen (figuur 1). Het gebied ligt ingeklemd tussen een zwembad, tennisbanen, spoorbaan en een woonwijk. Het terrein is bestemd voor woningbouw, in de periode tot de braak is het gereserveerd als “tijdelijke natuur”, waarvoor ook ontheffing is verleend.

De ingreeplocatie De Hoef-Noord betreft een onderdeel van het totale plangebied, zie begrenzing in figuur 2. Uitvoering van de quick scan heeft uitsluitend betrekking op deelgebied De Hoef-Noord, aangezien alleen in dit deelgebied nog werkzaamheden voorzien zijn. Hierbij worden tevens bouw-/toegangswegen en aangrenzende groenstructuren betrokken. Foto's 1 en 2 geven een impressie van de ingreeplocatie.



Figuur 1. Globale ligging van het totale plangebied De Hoef te Rosmalen.



Figuur 2. Begrenzing ingreeplocatie De Hoef-Noord. De quick scan heeft uitsluitend betrekking op dit deel van het totale plangebied De Hoef.



Foto 1-2. Impressie ingreeplocatie De Hoef-Noord ten tijde van het veldbezoek op 26 maart 2018.



2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIG GEBRUIK

De ingreep bestaat uit realisatie van een woningbouwplan met maximaal 100 woningen in de Hoef-Noord. Bijbehorende werkzaamheden bestaan uit realisatie van parkeergelegenheid, waterberging en groenaanleg.

Voor uitvoering van deze werkzaamheden wordt een deel van de aanwezige groenstructuren verwijderd en worden de percelen bouwrijp gemaakt. Het is nog onduidelijk welke groenstructuren precies verwijderd zullen worden (figuur 3). De bomenrijen aan de noord- en zuidzijde blijven in ieder geval behouden. Mogelijk worden wel de rijen bomen/struweel in noord-zuid richting (deels) verwijderd.



Figuur 3. Groenstructuren in plangebied de Hoef-Noord. In de figuur is aangegeven of de groenstructuren behouden blijven (groen) of dat behoud van de groenstructuren voorsnog onbekend is (oranje). De groenstructuren buiten de begrenzing van het plangebied (rode kader) blijven behouden.



3 ONDERZOEKSMETHODE

3.1 BRONNENONDERZOEK

Voor het onderzoek zijn archiefgegevens verzameld van beschermde planten en dieren in de omgeving van de ingreeplocatie. Hiervoor is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) geraadpleegd. Deze databank bevat waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. De NDFD-aanvraag is gedaan op 26 maart 2018 en bevat alle waarnemingen van beschermde soorten over de afgelopen 10 jaar.

3.2 VELDONDERZOEK

Op 26 maart 2018 is de ingreeplocatie bezocht door een ecooloog van Natuurbalans - Limes Divergens. Het doel van dat veldbezoek was tweeledig:

1. Er is een inschatting gemaakt van de potenties van de locatie voor beschermde soorten. Deze inschatting is gemaakt op basis van een beoordeling van aanwezige biotopen en habitats op de locatie van de mast (expert judgement), in combinatie met uitvoerige kennis over ecologie en landelijke verspreiding van beschermde soorten.
2. Er is specifiek gezocht naar aanwezigheid van in Nederland beschermde planten- en diersoorten.

Het veldonderzoek dat is uitgevoerd ten behoeve van de quick scan was beperkt van opzet. Mocht aanvullend onderzoek nodig zijn, dan is dat in de aanbevelingen opgenomen.

3.3 OPZET QUICK SCAN

Toetsing aan de Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

Door middel van een effectanalyse wordt onderzocht of de voorgenomen ingreep leidt tot negatieve effecten op beschermde soorten. Daarbij wordt in de Wnb onderscheid gemaakt in drie beschermingsregimes:

- 1) Soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1 Wnb): alle van nature in Nederland in het wild levende vogels.
- 2) Soorten Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb): alle soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het Verdrag van Bern en bijlage II van het Verdrag van Bonn.
- 3) Andere soorten (§ 3.3 Wnb): alle soorten die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden met uitzondering van vrijstellingen.

Indien uit de effectanalyse blijkt dat er een kans is op overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb zijn vervolgstappen nodig:

- a) Treffen van maatregelen om negatieve effecten te voorkomen.
- b) Werken volgens een goedgekeurde gedragscode.
- c) Aanvragen van een ontheffing van de Wnb.

a. Treffen van maatregelen

Door het treffen van maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen, verminderd of hersteld. Daarbij kan het gaan om mitigerende maatregelen

(voorkomen of verminderen van effecten of herstel op de locatie van handeling) of om compenserende maatregelen (herstel of verbetering op een andere locatie).

b. Werken volgens goedgekeurde gedragscode

Handelingen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting leiden niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 indien deze handelingen aantoonbaar worden uitgevoerd conform een goedgekeurde gedragscode. In dat geval is geen ontheffing nodig.

c. Ontheffing Wnb ten aanzien van beschermde soorten

Kan overtreding van verbodsbepalingen - ondanks voorgaande stappen - niet geheel worden voorkomen en geldt er geen vrijstelling, dan is ontheffing van de verbodsbepalingen nodig. Een ontheffing kan uitsluitend worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een wettelijk belang.
3. Er is geen verslechtering/afbreuk van de staat van instandhouding van beschermde soorten.

Het aanvragen van een ontheffing voor soorten kan op twee manieren: 1) een afzonderlijke ontheffing aanvragen bij provincie Noord-Brabant of 2) als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de gemeente.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming: onderdeel gebiedsbescherming

Door middel van een voortoets wordt bepaald of er voor de voorgenomen ingreep een vergunningplicht geldt ex artikel 2.7 van de Wnb. In de voortoets worden de volgende vragen beantwoord:

1. Ligt een Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep?
2. Wat zijn de mogelijke negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in kwestie? Daarbij wordt ook ingegaan op effecten van stikstofuitstoot (NO_x) en -depositie op stikstofgevoelige habitats.
3. Kan de ingreep, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied:
 - a. de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied verslechteren?
 - b. een (significant) verstoringseffect hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen?

Uiteindelijk wordt in voorliggende quick scan een antwoord gegeven op de vraag of een vergunning op de Wnb vereist is en zo ja, middels welke toets een verlening daarvan dient te worden beoordeeld; een *verstoring- of verslechteringstoets* of een *passende beoordeling*. De vergunning dient aangevraagd te worden bij provincie Noord-Brabant.

Indien mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn om schade te verzachten of te compenseren, houdt dat per definitie in dat er een kans is op negatieve effecten. In dat geval dient voor uitvoering van de ingreep een vergunning aangevraagd te worden.



4 TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

4.1 VAATPLANTEN EN MOSSEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Op basis van expert judgement kan worden gesteld dat er op de ingreeplocatie geen streng beschermde planten- en mossensoorten voorkomen, omdat de ter plaatse heersende omstandigheden niet geschikt zijn om als groeiplaats voor deze soorten te fungeren. De ingreeplocatie bestaat weliswaar deels uit wat schraler grasland, maar de betreffende soorten hebben zeer specifieke standplaatseisen en een beperkt verspreidingsgebied. Ook ontbreken NDFF-waarnemingen uit de ruime omgeving van de ingreeplocatie.

Negatieve effecten van de ingreep

Met het ontbreken van beschermde planten- en mossensoorten zijn negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep op deze soortgroep uitgesloten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vaatplanten en mossen worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor vaatplanten en mossen is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.2 VLEERMUIZEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

De ingreeplocatie maakt waarschijnlijk onderdeel uit van het leefgebied van vleermuissoorten die algemeen in de bebouwde omgeving voorkomen, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de ontheffing (FF/75C/2010/0311) is tevens de potentie van het gebied voor gewone grootoorvleermuis opgenomen.

In de bomen op de ingreeplocatie zijn geen potentieel geschikte voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen, zoals holten, spleten en loslatende bast, aangetroffen bij het veldbezoek voor de quick scan. Uitzondering hierop vormen de grote bomen op het terrein van het zwembad aan de zuidzijde van de ingreeplocatie. Op basis van het veldbezoek kan niet uitgesloten worden dat hier voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn.

Aaneengesloten lijnvormige beplanting kan tot slot een functie vervullen in vliegroutes van vleermuizen.

Negatieve effecten van de ingreep

Uitvoering van de werkzaamheden, inclusief het bijkomende licht en geluid, kan verstorend werken op vleermuizen.

De grote bomen op het terrein van het zwembad aan de zuidzijde van de ingreeplocatie blijven volledig behouden (figuur 3). Daarmee is een effect op eventuele voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen bij voorbaat uitgesloten.

Mogelijk wordt wel (een deel van de) beplanting die haaks op voornoemde bomenrij staat gekapt (figuur 3). Hiermee wordt echter geen effect verwacht op potentieel aanwezige vliegroutes van vleermuizen. De geleidende structuren langs het spoor en het terrein van het zwembad blijven behouden. Ook aan de west- en oostzijde blijft geleiding gewaarborgd in de vorm van groenstructuren en bebouwing die behouden blijven. Van de rij bomen en struiken

centraal in het plangebied wordt niet verwacht dat het onderdeel is van een vliegroute van vleermuizen, aangezien deze geen aaneengesloten verbinding vormt, maar eindigt in het open terrein ter hoogte van het fietspad.

Voorkómen van negatieve effecten

Werkzaamheden vinden alleen overdag plaats tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang. Verstoring (licht en geluid) van nachttactieve dieren, zoals vleermuizen, wordt zo voorkomen.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vleermuizen worden niet overtreden, mits voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een ontheffing van de Wnb voor vleermuizen is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

In de NDFP zijn enkele waarnemingen van eekhoorns opgenomen in de omgeving van de ingreeplocatie. Binnen de begrenzing van de ingreeplocatie zijn geen sporen van eekhoorn aangetroffen. In de te kappen bomen zijn ook geen nesten van de soort aanwezig.

Overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht op de ingreeplocatie. Archiefwaarnemingen ontbreken en geschikt habitat is niet aanwezig. Ook de beschermde kleine marters worden niet verwacht. De locatie ligt geïsoleerd binnen stedelijk gebied en de groenstructuren zijn vrij open van karakter waardoor geschikte schuilgelegenheid en dekking ontbreken.

Op de ingreeplocatie zijn wel veel konijnen aanwezig. Op verschillende plekken zijn burchten en andere graafsporen aangetroffen. Tevens werden circa 5 konijnen waargenomen.

Negatieve effecten van de ingreep

Met het ontbreken van beschermde grondgebonden zoogdieren zijn negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep op deze soortgroep uitgesloten.

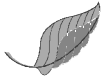
Echter, in het kader van de zorgplicht dient rekening gehouden te worden met konijn. Als gevolg van de woningbouw gaan verschillende burchten van de soort verloren.

Voorkómen van negatieve effecten

Kap-, snoei- en graafwerkzaamheden dienen onder begeleiding van een deskundige ecooloog plaats te vinden om ten aanzien van konijnen binnen de kaders van de zorgplicht te werken. Op deze wijze wordt schade aan individuen zoveel mogelijk voorkomen.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van grondgebonden zoogdieren worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor grondgebonden zoogdieren is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.



4.4 BROEDVOGELS

Wettelijke status

Bij uitvoering van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels, dat globaal loopt van maart tot en met juli. Tijdens het broedseizoen vallen namelijk bewoonde nesten onder de reikwijdte van artikel 3.1 en 3.5¹ van de Wnb en zijn daardoor beschermd.

Een nest is de plek die vogels vervaardigen om de eieren uit te broeden en de jongen te verzorgen. Voor een verdere aanscherping van het begrip 'nest' wordt onderscheid gemaakt tussen broedseizoenen en niet-broedseizoenen.

Nesten jaarrond beschermd

Van een aantal vogels is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Zo vallen de nesten van roofvogels, uilen (met uitzondering van bosuil), gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar en roek het hele jaar onder de definitie van 'voortplantingsplaats of rustplaats' in art. 3.1 en 3.5 van de Wnb. Deze nesten zijn, voor zover niet permanent verlaten, jaarrond beschermd.

Nesten beschermd tijdens broedseizoen

Nesten van de overige vogelsoorten vallen buiten het broedseizoen niet onder de definitie van 'nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen' zoals benoemd in artikel 3.1 en 3.5 van de Wnb. Ze worden namelijk het daaropvolgende broedseizoen niet weer in gebruik genomen en zijn buiten het broedseizoen niet van belang voor de instandhouding van de soort.

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Potentieel geschikte broedlocaties voor vogels zijn aanwezig in bomen, struiken en ruigte op de ingreeplocatie.

Nesten die ook buiten het broedseizoen vallen onder de definitie van 'voortplantingsplaats of rustplaats' (jaarrond beschermde nesten), zijn niet aangetroffen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Uit de NDFF komen ook geen waarnemingen van de relevante soorten uit de directe omgeving van de ingreeplocatie naar voren.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Gedurende het broedseizoen kan het kappen van bomen en struiken, maaien van ruigte en het uitvoeren van graafwerkzaamheden in ruigte of nabij bomen en struiken leiden tot beschadiging van nesten van broedende vogels.

Voorkómen van negatieve effecten

Om negatieve effecten ten aanzien van broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van aanwezige broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Als alternatief kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om de ingreeplocatie voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om er te broeden. Dit kan door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties of door dagelijkse betreding van de ingreeplocatie. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het

¹ Onder artikel 3.5 vallen ook vogelsoorten uit de Verdragen van Bern en Bonn; deze soorten mogen niet opzettelijk verstoord worden. Alle overige vogelsoorten vallen onder artikel 3.1; deze soorten mogen eveneens niet verstoord worden, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op de ingreeplocatie, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vogels worden niet overtreden, mits de voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een ontheffing van de Wnb voor vogels is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

4.5 REPTIELEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Uit de ruime omgeving van de ingreeplocatie zijn geen archiefwaarnemingen bekend van reptielen. Mede op basis van het ontbreken van geschikte reptielbiotopen, zoals heide, heischrale graslanden of goed ontwikkelde bosranden, kan worden aangenomen dat beschermde reptielen niet op de ingreeplocatie voorkomen.

Negatieve effecten van de ingreep

Met het ontbreken van beschermde reptielen zijn negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep op deze soortgroep uitgesloten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van reptielen worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor reptielen is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.6 AMFIBIEËN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Op de ingreeplocatie zijn geen oppervlaktewateren aanwezig. Daarmee is het voorkomen van voortplantingsplaatsen van streng beschermde amfibiesoorten uitgesloten. Ook zijn er uit de ruime omgeving van de ingreeplocatie geen waarnemingen van deze soorten bekend in de NDFF. Daarom kan worden aangenomen dat beschermde amfibieën niet op de ingreeplocatie voorkomen.

Aanvullend is op de ingreeplocatie een biotoopanalyse voor rugstreeppad uitgevoerd, vanwege de verleende ontheffing (FF/75C/2010/0311) en de inspectie door ODBN in 2017. Binnen de grenzen van de ingreeplocatie zijn geen potenties aanwezig voor voortplantingsplaatsen van rugstreeppad. Er zijn geen wateren aanwezig en ook geen laagtes die in natte perioden tijdelijk geschikt voortplantingswater kunnen vormen. De potenties van de ingreeplocatie als landhabitat zijn in de huidige situatie ook beperkt, vanwege het ontbreken van dynamiek op het terrein.

In de omgeving van de ingreeplocatie is slechts één water aanwezig dat in potentie geschikt is voor rugstreeppad. Het betreft een laagte ten zuiden van zorgcomplex de Annenborch. Hier is een permanente poel aanwezig die sterk bezet is door goudvis en niet geschikt is voor rugstreeppad. Aan de overzijde van het wandelpad is echter een laagte aanwezig die gebruikt wordt als waterberging en daarmee een pionierkarakter kent (figuur 4, foto 3). In potentie is dit



water daarom geschikt als voortplantingsplaats voor rugstreeppad. De kans op kolonisatie is vrij beperkt, omdat de locatie omsloten is door stedelijk gebied en bekende verspreidingskernen van rugstreeppad zich op minimaal 3,5 kilometer afstand bevinden (bron: NDFF, waarnemingen afgelopen 10 jaar).

Negatieve effecten van de ingreep

Met het ontbreken van beschermde amfibieën zijn negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep op deze soortgroep uitgesloten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

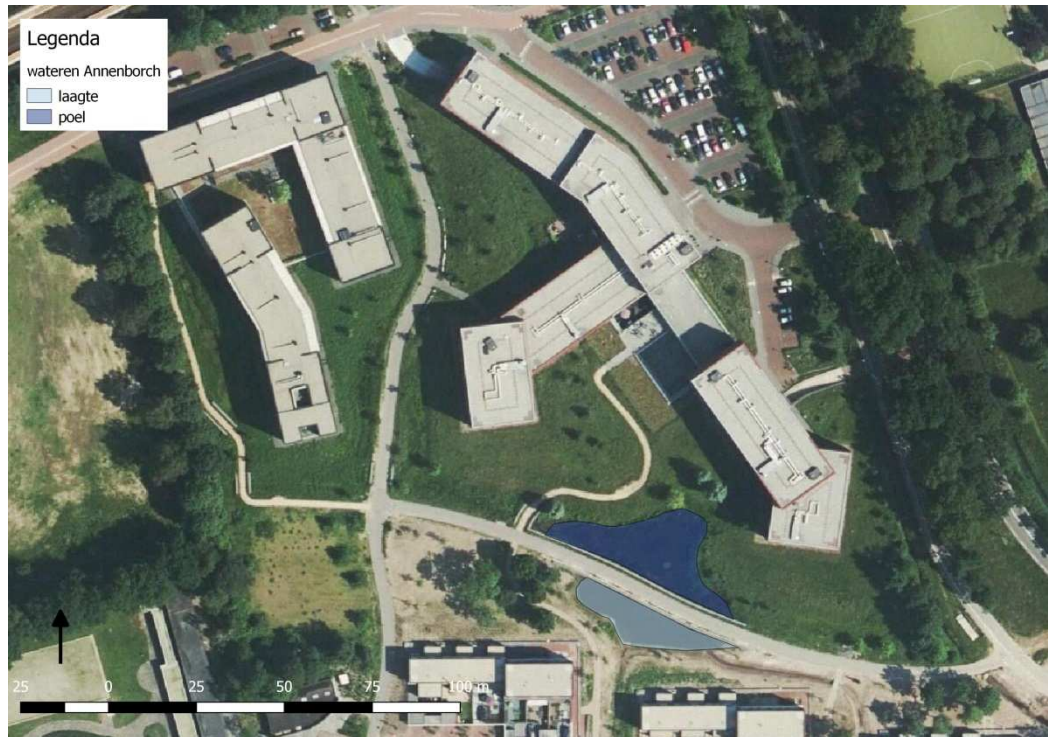
Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van amfibieën worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor amfibieën is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

Monitorig rugstreeppad

In de verleende ontheffing (FF/75C/2010/0311) is een verplichting voor monitoring van rugstreeppad opgenomen. Geadviseerd wordt om deze monitoring uitsluitend te richten op het enkele water dat potentie heeft als voortplantingswater van rugstreeppad; de laagte ten zuiden van zorgcomplex Annenborch. Aangezien het water ondiep, helder en zeer overzichtelijk is, zijn eisnoeren en larven van rugstreeppad gemakkelijk waar te nemen. Daarom wordt voorgesteld om de monitoring specifiek op eisnoeren en larven te richten in de periode dat rugstreeppadden actief zijn. Deze monitoring kan gecombineerd worden met het onderzoek naar overige soorten (afgestemd op geschikte momenten voor libellen) dat uitgevoerd wordt in drie bezoeken.

Uitvoeren van luisteronderzoek in de avond wordt hier niet zinvol of noodzakelijk geacht. De kans op kooractiviteit wordt als laag ingeschat, vanwege de ligging van het gebied. Bovendien geeft het drie maal zoeken naar eisnoeren en larven in een dergelijk overzichtelijke situatie een hogere trefkans dan het uitvoeren van luisteronderzoek en slechts éénmaal zoeken naar eisnoeren en larven.

Geadviseerd wordt om deze aangepaste methodiek ter goedkeuring voor te leggen aan ODBN, omdat deze afwijkt van het kennisdocument rugstreeppad (BIJ12, 2017).



Figuur 4. Ligging wateren in de omgeving van ingreeplocatie De Hoef-Noord, bij zorgcomplex Annenborch. Weergegeven zijn een laagte, die als waterberging wordt gebruikt en potentieel geschikt voortplantingswater voor rugstreepad vormt, en een permanente poel die bezet is door goudvis en geen geschikt voortplantingswater voor rugstreepad vormt.



Foto 3. Laagte ten zuiden van zorgcomplex Annenborch, die als waterberging wordt gebruikt en potentieel geschikt voortplantingswater voor rugstreepad vormt.

4.7 VISSEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Op de ingreeplocatie zijn geen oppervlaktewateren aanwezig. Daarmee is het voorkomen van vis uitgesloten.

Negatieve effecten van de ingreep

Met het ontbreken van beschermde vissen zijn negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep op deze soortgroep uitgesloten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vissen worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor vissen is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.8 ONGEWERVELDEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Van beschermde dagvlinders, libellen of overige ongewervelden zijn geen populaties bekend op de ingreeplocatie en deze worden er ook niet verwacht. Reden daarvoor is dat de habitatkwaliteit ter plaatse van de ingreeplocatie van marginale kwaliteit is voor dergelijke kritische soorten, waardoor de locatie geen essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied

van beschermde ongewervelden. De gunstige staat van instandhouding van beschermde ongewervelden komt niet in gevaar.

Negatieve effecten van de ingreep

Met het ontbreken van beschermde ongewervelden zijn negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep op deze soortgroep uitgesloten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

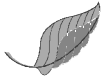
Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van ongewervelden worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor ongewervelden is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.



5 TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

De ingreeplocatie ligt ruim buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek ligt op minimaal 5 kilometer afstand van de ingreeplocatie. Er is geen kans op externe werking.

Ook effecten van stikstofuitstoot (NO_x) en -depositie op stikstofgevoelige habitats worden gezien de afstand, aard en duur van de werkzaamheden als nihil ingeschat. Verdere toetsing aan de Wnb voor het onderdeel gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.



6 CONCLUSIES

6.1 CONSEQUENTIES NATUURWETGEVING

Wet natuurbescherming – onderdeel soortenbescherming

- Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep kunnen de volgende beschermde soorten voorkomen: diverse vleermuissoorten en broedvogels.
- Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen voorafgaand of tijdens de werkzaamheden. Deze zijn opgenomen in de volgende paragraaf.
- Indien de voorgestelde mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, wordt overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb voorkomen.

Wet natuurbescherming – onderdeel gebiedsbescherming

- Er ligt geen Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied zijn op voorhand uitgesloten. Verdere toetsing en vergunningverlening zijn niet nodig.

6.2 MITIGERENDE MAATREGELEN

Vleermuizen

- Werkzaamheden vinden alleen overdag plaats tussen een half uur na zonsopkomst en een half uur voor zonsondergang. Verstoring (licht en geluid) van nachttactieve dieren, zoals vleermuizen, wordt zo voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren

- Kap-, snoei- en graafwerkzaamheden dienen onder begeleiding van een deskundige ecooloog plaats te vinden om ten aanzien van konijnen binnen de kaders van de zorgplicht te werken. Op deze wijze wordt schade aan individuen zoveel mogelijk voorkomen.

Broedvogels

Onderstaande zijn standaardmaatregelen ten aanzien van broedvogels. Nesten die jaarrond beschermd zijn, zijn niet aanwezig op de ingreeplocatie.

- Om negatieve effecten ten aanzien van broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van aanwezige broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als alternatief kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om de ingreeplocatie voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om er te broeden. Dit kan door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties of door dagelijkse betreding van de ingreeplocatie. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend voor het voorkómen van vestiging, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op de ingreeplocatie, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

6.3 AANBEVELINGEN

Monitoring rugstreepad

Geadviseerd wordt om de monitoring rugstreepad uitsluitend te richten op aanwezigheid van eisnoeren en larven in het enkele water dat potentie heeft als voortplantingswater van rugstreepad; de laagte ten zuiden van zorgcomplex Annenborch. Deze monitoring wordt verspreid over drie bezoeken bij geschikte weersomstandigheden uitgevoerd, gecombineerd met het onderzoek naar overige soorten (afgestemd op libellen).

Geadviseerd wordt om deze aangepaste methodiek ter goedkeuring voor te leggen aan ODBN, omdat deze afwijkt van het kennisdocument rugstreepad (BIJ12, 2017).

6.4 VERVOLGONDERZOEK

Uit de quick scan is gebleken dat het verspreidingsbeeld van streng beschermde soorten op de ingreeplocatie en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep actueel en volledig is. Vervolgonderzoek is niet nodig.



7 BRONNEN

- BIJ12, 2017. Kennisdocument rugstreeppad Bufo calamita, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- Dienst Regelingen, 2010. Ontheffing Flora- en faunawet FF/75C/2010/0311. Dienst Regelingen, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag. Brief d.d. 2 december 2010.
- Nationale Databank Flora en Fauna, gegevensaanvraag 26 maart 2018.
- ODBN, 2017. Inspectie Wnb soortenbescherming ontheffing FF/75C/2010/0311A; De Hoef Rosmalen. Omgevingsdienst Brabant Noord, Cuijk. Brief d.d. 6 november 2017.
- Schut, D. & S. van de Koppel, 2013. Advies Omgang Tijdelijke Natuur Plan De Hoef Rosmalen. Natuurbalans – Limes Divergens BV, Nijmegen.